

fortuitum eventum habentes continentur) prohibitus erat ob varia incommoda, quae inde sequebantur; illa tamen lex jampridem contrario usu est abrogata. Tales enim ludi maxime rationem ludi habent; quia animum attentione non fatigant, et incerto eventu excitant ac recreant. Qui autem multa attentione opus habent, ut est ludus latrunculorum, pessimi sunt ad finem ludi, ut Cajetanus ait; ad vitandum tamen otium optimi. Unde hujusmodi nunquam vetiti; quia vitatio otii maxime necessaria. *Secundo*, ratione modi; ut si quis utatur fraude contra leges ludendi.

Defectu quoque in his peccari potest. *Primo*, quando quis eget hac animi remissione, et eam prae austeritate animi non vult admittere. *Secundo*, quando aliis sua austeritate molestum se exhibet, honestos eorum ludos et jocos non admittens: hoc tamen vitium minus est peccatum quam excessus: sicuti minus malum est nimis aspernari voluptates, quam nimis easdem sectari. Tales vocat Aristoteles L. 4. Ethic. cap. 8. *σκληροὺς καὶ ἀγρίους*, duros et agrestes: et qui jocis excedunt, *βωμολόγους*, scurriles.

O. A. M. D. G.

CONSPECTUS TOMI QUARTI

PARS POSTERIOR.

TRACTATUS DE VIRTUTIBUS THEOLOGICIS

DISPUTATIO I.

DE VIRTUTIBUS THEOLOGICIS IN GENERE.

CAPUT I. — DE ENTE, ACTU ET HABITU SUPERNATURALI.

	Pag.
ARTIC. I. — <i>Quid sit ens supernaturale?</i>	3
I. — Ens supernaturale, philosophice spectatum, est quod excedit omnes vires substantiae limitatae cujuscumque, hinc simpliciter indebitum naturae	4
II. — Supernaturale, theologicè spectatum, est ens naturae simpliciter indebitum, quod ex intrinseca sua perfectione pertinet ad unionem cum Deo quidditative sumpto	5
QUÆRES: <i>An possibilis sit substantia supernaturalis?</i>	9
Repugnat creatura rationalis, cui ex intrinsecis naturae principiis connaturaliter debita sit gratia sanctificans, lumen gloriæ et visio beatifica.	9
ARTIC. II. — <i>An et unde actus salutares entitative sint supernaturales?</i>	11
I. — Sunt entitative et quoad substantiam supernaturales	11
II. — Supernaturalitatem suam participant a principio effectivo supernaturali.	12
QUÆRES: <i>An actus etiam universaliter et necessario desumant suam supernaturalitatem ab objecto?</i>	14
I. — Objectum materiale potest esse idem respectu actus tam supernaturalis quam naturalis, nec ab objecto materiali desumitur supernaturalitas	14
II. — Formale sub quo extrinsecum, seu cognitio proponens objectum tum materiale tum formale quod, aliud est respectu actus supernaturalis, quam respectu naturalis	15
III. — Idem potest esse objectum formale quod actus supernaturalis et naturalis; adeoque non distinguitur actus supernaturalis a naturali per respectum ad objectum formale quod: nec actus desumit universaliter et necessario suam supernaturalitatem ab objecto formali quod.	15
ARTIC. III. — <i>Quid et quotuplex sit habitus supernaturalis?</i>	19
I. — Habitus seu virtus supernaturalis est virtus per se infusa, dans simpliciter posse, et elevans potentiam ad connaturaliter eliciendos actus supernaturales.	20

ii		CONSPECTUS TOMI QUARTI.		Pag.
II.	— Communiter dividitur in Theologicam et Moralem; accuratius tamen in Theologicam et non Theologicam.			20
	QUÆRES: <i>An facilitas relicta post frequentatos actus supernaturales virtutum supernaturalium, sit supernaturalis vel naturalis?</i>			20
I.	— Habitus ejusmodi nec est habitus prior supernaturalis factus intensior: nec habitus novus supernaturalis et per accidens infusus.			21
II.	— Est naturalis; quin tamen cum quibusdam debeat dici generatus ab actibus naturalibus, qui semper cum actibus supernaturalibus simul eliciantur.			22
CAPUT II. — DE VIRTUTIBUS SUPERNATURALIBUS THEOLOGICIS.				
ARTIC. I.	— <i>Quid sit virtus Theologica?</i>			23
	Est habitus virtutis per se infusus, immediate attingens Deum, tanquam objectum formale quod saltem inadæquatum.			23
	QUÆRES: <i>An de ratione virtutis Theologicæ sit, Deo adherere super omnia?</i>			27
	Est, ut adhæreat appetitive Deo super omnia repugnantia illi prædicato divino, quod est objectum formale quod actus theologi.			28
ARTIC. II.	— <i>Quæ et quot sint virtutes Theologicæ?</i>			29
	Fides, Spes, et Charitas sunt virtutes Theologicæ, inter se realiter distinctæ: non nisi tres.			29
	QUÆRES: <i>Quæ sit fidei proprie huc pertinentis notio?</i>			32
	Fides ad justificationem et salutem requisita debet esse assensus intellectualis, libere elicitus et veritati revelatæ præstitus propter auctoritatem Dei revelantis.			33
ARTIC. III.	— <i>An dentur et existant virtutes Theologicæ?</i>			34
	Certius est, quam ut sine temeritate negari possit.			34
	QUÆRES I. <i>An virtutes Theologicæ infundantur simul in justificatione?</i>			33
	Fides ac spes nunquam infunduntur extra justificationem et seorsim a gratia sanctificante et charitate.			39
	QUÆRES II. <i>An et per quid augeantur virtutes Theologicæ?</i>			41
I.	— Eas augeri et intendi certum est ex fide.			41
II.	— Augentur illis actibus, quibus augetur gratia sanctificans.			42
	QUÆRES III. <i>In quibusnam subjectis non maneant virtutes Theologicæ?</i>			
I.	— Charitas amittitur per quodvis peccatum mortale: fides vero et spes non per quodcumque, sed per mortale directe contrarium.			42
II.	— In beatis remanet charitas; cessat autem fides ac spes.			43
III.	— In animabus purgantibus manent virtutes Theologicæ omnes: in damnatis autem nulla.			44

DISPUTATIO II.

DE OBJECTO FIDEI.

CAPUT I. DE OBJECTO MATERIALI FIDEI IN GENERE.

	Pag.
ARTIC. I. — <i>Quodnam in genere sit objectum materiale fidei?</i>	45
I. — Omnis ac sola veritas a Deo revelata; sive ea sit divina seu de Deo, ejus perfectionibus, aut decretis liberis, sive creata.	45
II. — Fidei ad justificationem et salutem requisita objectum est quodcumque a Deo revelatum, etiam ad fidem historicam et miraculorum pertinens.	45
III. — Non specialis erga particularem hominem misericordia divina condonans illi peccata.	46
ARTIC. II. — <i>An veritas formaliter implicite revelata, sit objectum materiale fidei?</i>	50
I. — Veritas formaliter contenta in aliqua propositione explicite revelata, est quoad se objectum materiale fidei et credibile.	51
II. — Ad hoc requiritur, ut certitudine excludente prudentem formidinem certum sit, eam veritatem in explicite revelato formaliter contineri; nec sufficit, hoc tantum esse probabile.	52
ARTIC. III. — <i>Veritas virtualiter solum ac mediate revelata non est objectum materiale fidei.</i>	61

CAPUT II. — DE OBJECTO MATERIALI FIDEI IN SPECIE.

ARTIC. I. — <i>An objectum materiale fidei convenienter tradatur in symbolis fidei?</i>	68
I. — Triplex symbolum: Apostolicum, Patrum, Athanasianum.	68
II. — In memoratis tribus symbolis convenienter traditur.	68
QUÆRES I. <i>An Apostoli condiderint symbolum, quod dicitur Apostolicum?</i>	69
Ipsi Apostoli condiderunt.	69
QUÆRES II. <i>An S. Athanasius auctor sit symboli, quod incipit: Quicumque vult salvus esse etc</i>	73
Omnino probabiliter teneri potest, symbolum memoratum a S. Athanasio fuisse conditum.	73
ARTIC. II. — <i>An Articuli fidei Catholicæ sint evidenter credibiles?</i>	76
I. — Sunt evidenter credibiles assensu firmissimo tanquam a Deo revelati, evidentiæ propria et simpliciter tali, seu excludente omnem formidinem etiam imprudentem.	78
II. — Etiam comparative considerati ad alias sectas sunt simili ratione evidenter credibiles.	79
ARTIC. III. — <i>An Articuli fidei Catholicæ sint etiam evidenter veri?</i>	84
I. — Communiter loquendo non sunt evidenter veri seu evidentes in attestante, evidentiæ proprie tali excludente formidinem etiam imprudentem.	84

	Pag.
ARTIC. IV. — <i>An Articuli fidei Catholicæ sint evidenter credendi?</i>	90
I. — Evidenter credendi sunt assensu firmissimo seu explicito seu implicito	91
II. — Distinctio Articulorum fidei in fundamentales et non fundamentales, ex sensu indifferentistarum facta, nullatenus est admittenda	91
III. — Ad salutem non sufficit, ut quis credat Articulos fundamentales, si interrim aliorum satis propositorum unum non credat, sed neget vel discredat	91
QUÆRES: <i>An Articuli fidei successu temporis creverint?</i>	95
I. — Principales nunquam creverunt	96
II. — Minus principales ab Adamo usque ad Christum et Apostolos inclusive creverunt simpliciter.	97
III. — Articuli fidei a tempore Christi et Apostolorum non creverunt simpliciter, sed tantum secundum quid	98
ARTIC. V. — <i>Quinam Articuli sint necessario credendi necessitate medii?</i>	101
I. — Articuli de Deo ut existente, et ut remuneratore explicitè credendi	101
II. — Articulus necessario credendus de Deo ut remuneratore, intelligitur de remuneratore supernaturali	102
QUÆRES I. <i>An etiam Articuli de Christo et SS. Trinitate necessario necessitate medii sint explicitè credendi?</i>	105
I. — Videtur certum, fidem explicitam Christi quoad divinitatem, humanitatem et modum redemptionis, non fuisse medium necessarium in Veteri Testamento	106
II. — Probabilius videtur, in Veteri Testamento nequidem necessariam fuisse necessitate medii fidem explicitam in Christum ut Mediatorem inter Deum et homines	107
III. — Æque probabile saltem est, nec in Novo Testamento fidem explicitam de Christo esse medium necessarium ad justificationem, aut consecutionem salutis	109
QUÆRES II. <i>Quænam necessario credenda sint necessitate præcepti?</i>	116
I. — Quoad speculabilia quilibet adultus ex gravi obligatione præcepti tenetur explicitè nosse et credere omnes Articulos symboli Apostolorum, saltem quoad substantiam	116
II. — Quoad operabilia adultus quilibet similiter tenetur scire 1 ^o . præcepta Decalogi: 2 ^o præcepta Ecclesie, saltem illa quæ quemvis concernunt: 3 ^o . Sacramenta, saltem ea, quoad substantiam, quæ quis suscipere debet, qualia pro omnibus sunt Baptismus, Pœnitentia, Eucharistia: 4 ^o . his adjungitur communiter notitia formandæ crucis, et orationis Dominicæ	117

CAPUT III. — DE OBJECTO FORMALI FIDEI.

ARTIC. I. — <i>Quodnam sit objectum formale fidei divinæ?</i>	117
I. — Auctoritas Dei est constitutive seu in recto objectum formale fidei divinæ	118
II. — Auctoritas Dei in loquendo est objectum formale fidei divinæ	120
QUÆRES I. <i>Per quænam prædicata formaliter constituatur Auctoritas Dei in loquendo?</i>	123

	Pag.
I. — Formaliter constituitur per sapientiam	123
II. — Idem præstat etiam veracitas.	124
QUÆRES II. <i>An Auctoritas Dei, in sapientia et veracitate consistens, sufficiat pro quacumque locutione divina et fide Theologica?</i>	124
I. — Universim sufficiens est motivum fidei Theologicæ cujuscumque.	124
II. — Speciatim etiam sufficit tanquam motivum fidei Theologicæ circa revelationes decretorias.	124
ARTIC. II. — <i>An et qualis locutio præter Auctoritatem Dei sit objectum formale fidei?</i>	125
I. — Locutio seu revelatio divina constitutive pertinet ad motivum fidei, et est ejusdem objectum formale parziale	126
II. — Locutio constitutive pertinens ad objectum formale divinæ fidei completitur tam activam, quam passivam locutionem	130
QUÆRES: <i>An Revelatio privata pertineat ad objectum formale fidei Theologicæ?</i>	131
I. — Ad assensum fidei divinæ sufficit revelatio privata, sufficienter proposita, de quacumque materia.	131
II. — Ad credendum fide Theologica non requiritur revelatio privata, seu singularis hominibus immediate a Deo facta	134
ARTIC. III. — <i>An Auctoritas et locutio divina etiam credatur in actu fidei de Mystero revelato?</i>	136
I. — In actu fidei de Mystero revelato non affirmatur auctoritas et locutio divina ut lumine naturali nota; nec sufficit eam sic affirmari.	136
II. — Exercite credi potest et debet	138
ARTIC. IV. — <i>In quid ultimo resolvatur actus fidei?</i>	139
I. — Fides creditive sumpta ultimo resolvitur in divinam auctoritatem et locutionem, exercite revelatam et per ipsum fidei actum creditam	140
II. — Affective sumpta ultimo resolvitur in illam honestatem objectivam, propter quam voluntas imperat assensum fidei	140
III. — Dispositive sumpta ultimo resolvitur in signa credibilitatis	140
QUÆRES: <i>Quidnam Ecclesie auctoritati in resolutione fidei sit concedendum?</i>	141
I. — Fides proprie ac creditive sumpta non resolvitur ultimato in auctoritatem Ecclesie	141
II. — Directive sumpta potest resolvi in auctoritatem Ecclesie, non tamen ultimato	141
III. — Resolutio fidei in auctoritatem Ecclesie, spectata præcise assensus fidei natura secundum se, non est absolute necessaria	142

DISPUTATIO III.

DE ACTU FIDEI.

CAPUT I. — DE ACTIBUS FIDEM PRÆCEDENTIBUS.

	Pag.
ARTIC. I. — <i>Quæ et quales cognitiones prævie ad fidei actum requirantur?</i>	143
I. — Requiritur et sufficit, ut iudicium speculativum actui fidei infusæ prævium sit moraliter certum	143
II. — Prærequiritur etiam iudicium practicum moraliter saltem certum: quin et hoc absolute loquendo sufficere potest.	144
ARTIC. II. — <i>Qualis debeat esse certitudo iudiciorum actum fidei præcedentium?</i>	145
I. — Sufficit pro rudioribus respectiva	147
II. — Ut sufficiat, non requiritur discerniculum experimentale	150
ARTIC. III. — <i>An prævie ad actum fidei requiratur pia affectio?</i>	152
Ad omnem actum fidei supernaturalis et infusæ requiritur pia affectio, seu voluntatis imperium immediatum, positivum et directum	152
ARTIC. IV. — <i>An actus, fidem præcedentes, sint entitative supernaturales?</i>	154
I. — Pia affectio seu voluntas credendi est entitative et quoad substantiam supernaturalem	154
II. — Iudicium credibilitatis practicum, seu dictamen credenditatis est quoad substantiam supernaturalem	157
CAPUT II. — DE NATURA ACTUS FIDEI.	
ARTIC. I. — <i>An actus fidei necessario sit verus?</i>	159
I. — Deus falsum nunquam revelavit, nec absolute revelare potest: adeoque actus fidei est necessario verus ex parte objecti materialis	159
II. — Actus fidei Theologicæ supernaturalis necessario requirit revelationem divinam actu existentem; adeoque est necessario verus etiam ex parte objecti formalis.	161
ARTIC. II. — <i>An actus fidei supernaturalis sit certus?</i>	170
I. — Est certus certitudine infallibilitatis ac indubitabilitatis	170
II. — Actus fidei supernaturalis aliquo vero sensu est utraque certitudine certior cognitionibus naturalibus certis.	171
QUÆRES: <i>In quonam stet excessus certitudinis fidei supra alias cognitiones naturales certas?</i>	174
I. — Excessus ille supra cognitiones moraliter vel physice certas est formalis, et stat in eo, quod actus fidei sit metaphysice infallibilis	174
II. — Supra cognitiones metaphysice certas est tantum radicalis, stans in eo, quod actus fidei ex sua intrinseca perfectione et ex pluribus principiis sit infallibilis.	174
III. — Assensus fidei quoad certitudinem adhæsivam excedit excessu appretiationis intellectualis omnes assensus naturales, dependentes a voluntate, si non sint ne quidem putativæ assensus fidei divinæ	175

	Pag.
IV. — Quoad certitudinem adhæsivam non excedit assensus naturales metaphysice certos seu evidentes, et a voluntate independentes; quin excessus appretiationis in fide supra hos assensus et impossibilis est, nec ad certitudinem fidei necessarius aut utilis.	176
ARTIC. III. — <i>An et quomodo actus fidei supernaturalis sit obscurus?</i>	176
Ex natura sua et positive est obscurus.	177
QUÆRES I. <i>An obscuritas actus fidei compatiatur evidentiam perfectam in attestante?</i>	180
Non compatiatur; seu actus fidei Theologicæ supernaturalis ex natura sua sic est obscurus, ut nequeat esse ex evidentia objecti sui formalis, vel niti revelatione et auctoritate divina, et utriusque connexionem cum veritate objecti evidenter cognitis.	180
QUÆRES II. <i>An obscuritas fidei compatiatur evidentiam rei attestatæ?</i>	182
I. — Possunt in eodem intellectu circa eandem veritatem, v. g. circa unius Dei existentiam, simul stare actus fidei supernaturalis et scientiæ evidentiæ sive infusæ sive naturaliter acquisitæ	182
II. — Etiam idem realiter actus potest esse fides Theologica supernaturalis et scientia evidens, sive infusa sive naturaliter acquisita	183
CAPUT III. — DE QUIBUSDAM AFFECTIONIBUS ACTUS FIDEI.	
ARTIC. I. — <i>Qualis fides necessaria sit necessitate mediæ ad justificationem et salutem?</i>	184
I. — Fides ad salutem necessaria debet stricte sumi, nec sufficit fides late accepta.	184
II. — Eadem fides debet esse formalis et actus reipsa elicitus, ita ut non sufficiat eiusmodi actus solum in voto.	185
ARTIC. II. — <i>Quomodo opponatur fides infidelitati?</i>	191
I. — Discredens culpabiliter unum fidei articulum non potest simul credere alium fidei divina perfectæ et simpliciter tali	192
II. — Potest tamen simul credere alium assensu fidei objective divinæ imperfecto, probabiliter etiam supernaturali	193
QUÆRES: <i>Quis sensus sit censurarum Theologicarum?</i>	197

DISPUTATIO IV.

DE SPEI.

CAPUT I. — DE NATURA ET OBJECTO SPEI.

ARTIC. I. — <i>Quænam sit natura et notio spei Theologicæ?</i>	199
I. — Actus spei Theologicæ est desiderium efficax et fiduciale boni ardui ut a Deo obtinendi.	200
II. — Habitus spei Theologicæ est virtus per se infusa disponens et elevans potentiam ad actus spei supernaturales.	200

VIII	CONSPECTUS TOMI QUARTI.	Pag.
ARTIC. — II.	<i>Quodnam sit materiale objectum spei?</i>	201
I.	— Primum ut quod spei Theologicæ est non tantum beatitudo objectiva, sed et formalis.	201
II.	— Secundarium sunt bona supernaturalia omnia beatitudini subordinata; imo et bona naturalia ac temporalia, quantum hæc ad consequendam beatitudinem conducunt.	202
III.	— Utrumque objectum etiam determinate sperandum est	202
ARTIC. III.	— <i>Quodnam sit objectum formale spei Theologicæ?</i>	206
I.	— Prout hæc dicit formalitatem desiderii, est bonitas Dei respectiva.	207
II.	— Prout hæc dicit formalitatem erectionis animi, est virtus Dei auxiliatrix.	207
III.	— Prout dicit fiduciam, est fidelitas Dei in promissis, vel omnipotentia ac misericordia Dei per promissionem obligata.	207

CAPUT II. — DE PROPRIETATIBUS ET AFFECTIONIBUS SPEI.

ARTIC. I.	— <i>An actus spei Theologicæ sit summe certus?</i>	213
I.	— Quantum ex parte Dei est summe certus seu infrustrabilis, et summe firmus seu excludens omnem timorem	213
II.	— Quantum ex parte nostra, et prout involvit absolutam expectationem beatitudinis, seclusa speciali revelatione divina, nec est summe certus vel participative infrustrabilis, nec summe firmus vel excludens timorem.	214
ARTIC. II.	— <i>An actus spei Theologicæ sit honestus et licitus?</i>	218
I.	— Licetum est operari opus bonum intuitu mercedis æternæ	218
II.	— Desiderium beatitudinis, seu amor concupiscentiæ, quo Deum ut summum nostri bonum prosequimur, est honestus et licitus	219
QUÆRES:	<i>An timor servilis sit honestus ac licitus?</i>	223
	Timor simpliciter servilis est honestus et licitus	224
ARTIC. III.	— <i>Non datur in hac vita perfectionis status, in quo actus spei Theologicæ non sit necessarius, aut locum non habeat?</i>	230

DISPUTATIO V.

DE CHARITATE.

CAPUT I. — DE NATURA ET OBJECTO CHARITATIS.

ARTIC. I.	— <i>Quænam sit notio et natura charitatis Theologicæ?</i>	237
I.	— Caritas actualis est amor, quo Deum propter se, et cætera propter Deum diligimus.	238
II.	— Actualis perfecta non est amor simplicis benevolentiae, sed amicitiae	238
III.	— Habitualis est virtus per se infusa, disponens et elevans voluntatem ad actus charitatis proxime descriptos eliciendos.	238
ARTIC. II.	— <i>Quodnam sit objectum materiale charitatis Theologicæ?</i>	240
I.	— Deus et proximus: ille quidem primum; iste vero secundarium	240
II.	— Nomine proximi hic intelligitur omnis creatura rationalis re aut spe beata	240

PARS POSTERIOR.

IX

	Pag.
III. — Homo quilibet etiam relate ad se ipsum pertinet ad objectum secundarium charitatis.	241
ARTIC. III. — <i>Quodnam sit objectum formale charitatis Theologicæ?</i>	242
I. — Bonitas Dei absoluta	242
II. — Etiam bonitas absoluta singillatim sumpta, seu quælibet perfectio divina seorsim accepta, est sufficiens objectum formale charitatis theologicæ.	242

CAPUT II. — DE NECESSITATE CHARITATIS.

ARTIC. I. — <i>An omnis actus humanus, ne peccatum sit, debeat esse ex charitate elicitus?</i>	245
I. — Amor Dei, ex quo necessario ortum volunt Novatores omnem actum humanum, ne peccaminosus sit, secundum Jansenium videtur quidem intelligi charitas proprie dicta, non tamen perfecta; secundum Baium perfecta sed non habitualis; secundum Quesnellum autem perfecta simul et habitualis vel dominans et plene justificans	246
II. — Ne actus humanus sit peccaminosus, non requiritur, ut prodeat ex charitate proprie dicta quamvis imperfecta, multo autem minus ex perfecta sive actuali sive habituali	248
ARTIC. II. — <i>An omnis actus humanus, ne sit malus, debeat saltem esse a charitate imperatus?</i>	253
I. — Non requiritur, ut a charitate imperetur.	255
II. — Auctores Catholici, imperium charitatis ad quemlibet actum deliberatum a peccato immunem postulantes, non satis a Novatoribus se distinguere videntur.	257
ARTIC. III. — <i>An actus humanus, ut sit meritorius, debeat esse vel elicitus vel imperatus a charitate?</i>	267
I. — Ut actus supernaturalis hominis justi sit condigne meritorius præmii substantialis gloriæ, non requiritur, ut sit a charitate elicitus.	267
II. — Neque requiritur, ut ejusmodi actus sit a charitate imperatus, seu actuali aut virtuali relatione ad Deum propter se dilectum directus	268

APPENDIX

DE VIRTUTIBUS CARDINALIBUS.

PROOEMIUM. — Brevis explicatio et divisio virtutum.	277
---	-----

LIBER PRIMUS.

DE PRUDENTIA.

CAPUT I. — DE PRUDENTIA IN SE SPECTATA.

DUBITATIO I. — Quid sit prudentia	281
— II. — Quomodo prudentia ab aliis virtutibus distinguatur	285
— III. — Quænam sint functiones prudentiæ	286
— IV. — Utrum prudentia pendeat a virtutibus moralibus, et quomodo.	290

CAPUT II. — DE PARTIBUS PRUDENTIÆ ET VITIIS OPPOSITIS.

DUBITATIO I. — Quæ sint partes subjectæ prudentiæ, id est, in quas species dividatur	292
— II. — Quænam sint partes integrantes prudentiæ	294
— III. — Quæ sint partes potentiales prudentiæ	295
— IV. — Quot et quibus modis peccetur contra prudentiam	297

LIBER SECUNDUS.

DE FORTITUDINE.

CAPUT I. — DE FORTITUDINE SECUNDUM SE ET EJUS FUNCTIONIBUS.

DUBITATIO I. — Quid fortitudo, et quæ illius officia	305
— II. — Utrum martyrismus sit opus fortitudinis	308
— III. — Quænam ad martyrismus requirantur	312
— IV. — Quænam dispositio in peccatore sit necessaria, ut martyrismus ei propositus ad salutem	319
— V. — Quam vim habeat martyrismus, et quando conferat suum effectum	325
— VI. — Quæ vitia opponantur fortitudini, et quale in his peccatum	328

CAPUT II. — DE VIRTUTIBUS FORTITUDINI CONNEXIS, ET VITIIS OPPOSITIS.

DUBITATIO I. — Quæ sint partes fortitudinis	330
— II. — Quid sit magnanimitas, et qui ejus actus	332
— III. — Quæ vitia magnanimitati adversentur	335
— IV. — Quid magnificentia, et quod vitium ei adversetur	339
— V. — Quid patientia et longanimitas, et de illius gradibus	341
— VI. — De perseverantia et constantia, vitiisque oppositis	344

LIBER TERTIUS.

DE TEMPERANTIA.

CAPUT I. — DE TEMPERANTIA EJUSQUE PARTIBUS IN GENERE.

DUBITATIO I. — Quid sit temperantia, et quod ejus officium	347
— II. — Quæ sit regula temperantiæ statuenda	350
— III. — Quæ vitia temperantiæ in genere adversentur	351
— IV. — Quæ sint partes temperantiæ	352

CAPUT II. — DE SPECIEBUS TEMPERANTIÆ, ABSTINENTIA, SOBRIETATE, CASTITATE, PUDICITIA.

DUBITATIO I. — Quid sit abstinentia	354
— II. — Quid sobrietas, et quod ejus officium	356
— III. — Quid castitas, et in quibus rebus versetur	358
— IV. — Quid sit virginitas	359
— V. — Utrum virginitas sit præstantior matrimonio	361

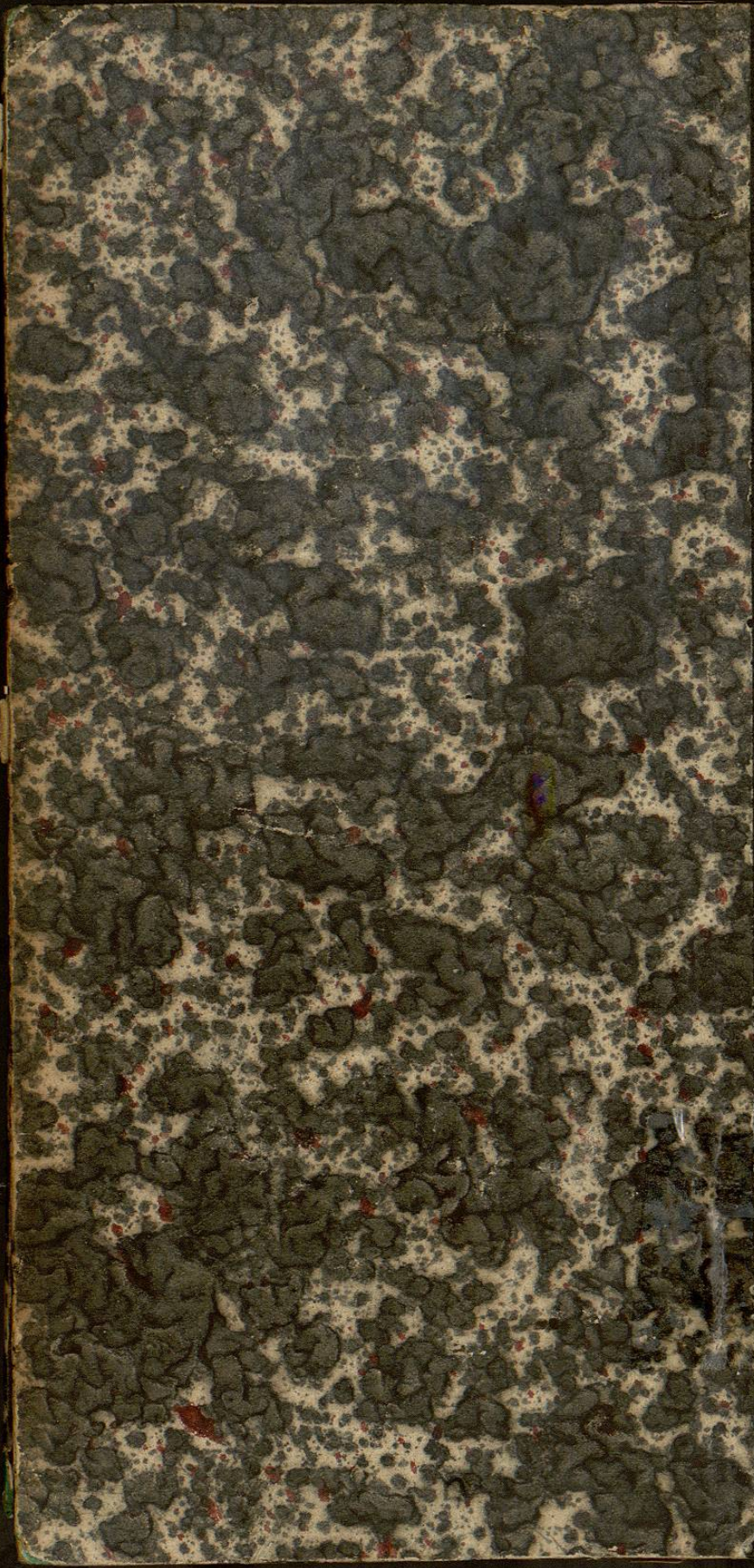
CAPUT III. — DE GULA, EBRIETATE ET LUXURIA.

Pag.

DUBITATIO I. — Quid gula, et quale peccatum	368
— II. — Quid ebrietas, et quale peccatum	372
— III. — Quid luxuria, et quale peccatum	380
— IV. — Quæ sint luxuriæ species	383
— V. — Utrum fornicatio sit peccatum mortiferum	385

CAPUT IV. — DE PARTIBUS TEMPERANTIÆ POTENTIALIBUS, CONTINENTIA, MANSUETUDINE, CLEMENTIA, MODESTIA, ET VITIIS OPPOSITIS.

DUBITATIO I. — Quid sit continentia	389
— II. — Quid sit incontinentia, et quale peccatum	391
— III. — De mansuetudine	394
— IV. — De ira et iracundia	394
— V. — De clementia, et crudelitate	399
— VI. — Quid modestia, et quæ ejus species	403
— VII. — Quid sit humilitas, et quod ejus officium	403
— VIII. — Quid sit superbia, et quomodo ab aliis vitiis distinguatur. Item de nimia sui abjectione	408
— IX. — De speciebus superbiæ, et quale peccatum sit superbia	412
— X. — De studiositate et curiositate	415
— XI. — De modestia in motibus externis	419
— XII. — De eutrapelia	421

THE
DO

BX
.J4
185
v.4
t.2
c.1

Small gold-tooled label on the spine.